

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
Escolas de Arte e Superiores de Deseño de Galicia

Programación da disciplina

Nome do centro: EASD Mestre Mateo

Titulación: EE.AA.SS. DESEÑO DE PRODUCTO

Materia: LINGUAXES E TÉCNICAS DE REPRESENTACIÓN E COMUNICACIÓN

Disciplina: DEBUXO ARTÍSTICO E COR

Curso: 1º

Carácter: FORMACIÓN BÁSICA

Tipo: ---TEÓRICO-PRÁCTICA

Docente: NILO HÉCTOR ARIAS PÉREZ

Ano académico: 2021-22

Índice

1	Identificación e contextualización.....	3
2	Organización dos contidos.....	4
2.1	Organización xeral.....	4
2.2	Adaptación á actual situación sanitaria por mor da COVID-19.....	5
2.3	Adaptación a un posible escenario lectivo semipresencial.....	5
2.4	Adaptación a un posible escenario lectivo non presencial.....	5
3	Avaliación.....	7
3.1	Criterios de avaliación.....	7
3.2	Procedemento.....	10
3.2.1	Convocatoria ordinaria.....	10
3.2.2	Convocatoria extraordinaria.....	12
3.2.3	Anulación da convocatoria.....	12
3.3	Instrumentos de avaliación e criterios de cualificación.....	13
3.3.1	Probas teóricas e prácticas.....	14
3.3.2	Traballo e seguimento diario e actitude e participación.....	17
3.4	Sistemas extraordinarios de avaliación e cualificación.....	18
3.5	Criterios e pautas para o alumnado con necesidades educativas especiais.....	18
3.5.1	Procedemento para a realización da avaliación inicial.....	18
3.5.2	Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados	19
4	Metodoloxía, recursos e actividades complementarias.....	20
4.1	Metodoloxía.....	20
4.1.1	Modalidade presencial.....	20
4.1.2	Modalidade semipresencial.....	20
4.1.3	Modalidade non presencial.....	20
4.1.4	Metodoloxía xeral.....	21
4.1.4.1	Actividades introdutorias.....	21
4.1.4.2	Exposición maxistral.....	21
4.1.4.3	Prácticas presenciais.....	21
4.1.4.4	Prácticas non presenciais.....	21
4.1.4.5	Exposición e debate.....	21
4.1.4.6	Titorías docentes.....	21
4.2	Actividades.....	22
4.2.1	Actividades de avaliación.....	22
4.2.2	Actividades complementarias.....	22
4.2.3	Actividades interdisciplinares.....	22
4.3	Recursos.....	23
4.3.1	Material subministrado polo centro.....	23
4.3.2	Material que debe subministrar o/a alumno/a.....	23
4.3.3	Fontes de consulta	23

1 Identificación e contextualización

Idiomas	Galego, Castelán
Departamento	EE.AA.SS. Deseño de Produto
Profesor/a	<i>Nilo Héctor Arias Pérez</i>
Correo electrónico	niloarias@edu.xunta.gal
Web	www.easd.es
Créditos ECTS	Distribución horaria dos créditos ECTS: 10 Horas totais: 250 Horas de clase semanais: 5 Horas de clase no curso: 160 Horas de traballo non presencial: 80 Horas titorías: 10
Horario	Horario de clase semanal <ul style="list-style-type: none"> ▪ Grupo A: Xoves 12:00h-15:00h / Venres 9:00h-11:00h ▪ Grupo B: Martes 19:00h-11:00h / Venres 12:00h-15:00h Horario de titorías: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Luns 19:00h -20:00h / Mércores 19:00h -20:00h ▪ Atención alumnos: Martes 13:20h -14:20h
Descritores	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Debuxo de observación, expresión e representación. ▪ Técnicas instrumentais da estrutura, a expresión e a representación bidimensional e tridimensional. ▪ Coñecemento e análise das distintas técnicas de representación. ▪ Métodos de investigación e experimentación propios da materia. ▪ A cor.

2 Organización dos contidos

2.1 Organización xeral

BT	Bloque temático/contidos	Actividades	Temporalización	Calendario
1	Presentación	<ul style="list-style-type: none"> ■ Primeiro contacto co alumnado. ■ Explicación xeneral do curso. 	5 h.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ata o 23 de setembro
2	Elementos básicos da linguaxe gráfica	<ul style="list-style-type: none"> ■ A linea. ■ Representación de formas básicas. ■ Representación de sólidos. ■ Experimentación con cambios de escala ou medidas. 	10 h.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ata o 9 de Outubro
3	Medios e técnicas gráficoplásticas	<ul style="list-style-type: none"> ■ Soportes para o debuxo e a cor. ■ Ferramentas para o debuxo e a cor. ■ Usos dos materiais e útiles. 	5 h.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ata o 16 de Outubro
4	A representación tridimensional dun obxeto xinxelo.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Análise dos fenómenos de relación de partes nun todo. ■ Elementos básicos da perspectiva cónica. ■ Análise e representación de formas, proporcións e medidas. ■ Técnicas de expresión secas, grafito e lápices de cores. ■ Aproximación á cor e valoración de claroscuro. ■ Representación de texturas visuais. 	30h.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ata o 27 de Novembro.
5	A representación bidimensional e tridimensional dun obxeto complexo. Debuxo de observación.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Planta, alzado e perfil. ■ Representación a man alzada de curvas. ■ Análise e representación de formas, proporcións e medidas. ■ Técnicas de expresión húmidas e grafito e lápices de cores. ■ Aproximación á cor e representación do volumen. ■ Representación de texturas visuais. ■ Aprender a ver. Análise de estrutura. Formas significativas. 	40 h.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ata o 12 de Febreiro

6	A cor.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Misturas de cores ■ Interacción da cor ■ Cartas de cores ■ A cor na ilustración e no deseño ■ Aproximación a paisaxe 	15 h.	Ata o 5 de Marzo
7	<p>Debuxo de formas orgánicas.</p> <p>Debuxo da figura humana.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Composicións de figuras e análise das proporcións. ■ Análise das formas humanas. Xéneros, idades. ■ Conexións xeométricas das formas humanas na composición tridimensional. ■ Distinción entre valores expresivos e descritivos da imaxe. ■ O debuxo rápido. ■ As formas da natureza. ■ Ergonomía. 	15h	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ata o 26 de Marzo
8	<p>O debuxo expresivo.</p> <p>O boceto.</p> <p>Ilustración do obxeto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Bocetos, procesos e arte final. ■ A representación gráfica das formas e da idea. ■ Realización de concept art. ■ Estilos e técnicas de ilustración. ■ A Obxeto no contexto, espazo e ambientacións. 	35 h.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ata o 20 de maio

-	PROBA FINAL ORDINARIA	<ul style="list-style-type: none"> ■ A Dirección publicará as datas e horarios concretos na web da escola.
-	EXAME FINAL EXTRAORDINARIO	<ul style="list-style-type: none"> ■ A Dirección publicará as datas e horarios concretos na web da escola.

2.2 Adaptación á actual situación sanitaria por mor da COVID-19

- A organización xeral incorpora as **aprendizaxes imprescindibles** non adquiridas no curso anterior, especialmente motivadas pola situación de corentena acontecida desde o mes de marzo.
- O centro ten posto en funcionamento o Protocolo COVID establecido pola Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional, xunto coa Consellaría de Sanidade, para minimizar os riscos durante a impartición das sesións docentes.

2.3 Adaptación a un posible escenario lectivo semipresencial

- No caso de que a situación sanitaria determine un escenario de **formación semipresencial**, adaptaranse os contidos e obxectivos para dar resposta ás aprendizaxes mínimas imprescindibles.

2.4 Adaptación a un posible escenario lectivo non presencial

- No caso de que a situación sanitaria determine un escenario de **formación non presencial**, adaptaranse os contidos e obxectivos para dar resposta ás aprendizaxes mínimas imprescindibles.

Organización lectiva curso 21-21

CALENDARIO ESCOLAR - CURSO 2021 – 2022 EE.SS. DESEÑO

SETEMBRO				
6	7	8	9	10
13	14	15	16	17
20	21	22	23	24
27	28	29	30	
No prazo de matrícula: solicitudes de recoñecemento de créditos e convalidacións Día 13: Acollemento do alumnado EE.SS. Día 14: Reunións de departamento. Día 15: Inicio das clases				

OUTUBRO				
4	5	6	7	8
		13	14	15
18	19	20	21	22
25	26	27	28	29
Día 15: Último día para solicitar cambios xustificadas na matrícula das EEAASS (coincidencia de disciplinas de diferentes cursos, incompatibilidade co horario laboral, etc. Recordamos que non se concederán anulacións de convocatoria en base a coincidencias de horarios de disciplinas de diferentes cursos)				

NOVEMBRO				
2	3	4	5	
8	9	10	11	12
15	16	17	18	19
22	23	24	25	26
29	30			

DECEMBRO				
		1	2	3
			9	10
13	14	15	16	17
20	21	NADAL		

XANEIRO				
NADAL				
10	11	12	13	14
17	18	19	20	21
24	25	26	27	28
31				
Día 10: anulación conv. Ord. TFE 2ª matr. / Ord. 4º curso Día 11: Entrega conv. Ordinaria TFE en 2ª matrícula Día 17-19: Defensas TFE Día 24-28: Probas finais 1º cuatrimestre 4º curso Día 31: Avaliación Ord. 4º Aval. Ord. TFE 2ª matrícula				

FEBREIRO				
	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
Entroido				
Día 4: límite anulación conv. Extraord. TFE en 2ª matr. Día 11: Entrega conv. Extraord. TFE en 2ª matrícula. Día 16-17: Defensas TFE 2ª matrícula Moda Día 18: Defensas TFE 2ª matrícula Produto Día 25: Avaliación Extraordinaria TFE en 2ª matrícula				

MARZO				
Entroido			3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28	29	30	31	

ABRIL				
				1
4	5	6	7	8
SEMANA SANTA				
	19	20	21	22
25	26	27	28	29

MAIO				
2	3	4	5	6
9	10	11	12	13
16		18	19	20
23	24	25	25	27
30	31	31		
Día 23: Límite solicitudes de anulación convocatoria ordinaria (1º, 2º e 3º)/TFE e conv. extraordinaria 4º Día 25: Fin do período lectivo Entrega TFE convocatoria ordinaria. Día 27 maio -2 xuño: Entregas/probas finais convocatoria ordinaria (1º, 2º, 3º curso) e extraordinaria de 4º curso. Día 31-1-2: Defensas TFE convocatoria ordinaria				

XUNO				
	1	1	2	3
6	7	8	9	10
13	14	15	16	17
20	21	22	22	23
27	28	29	30	
Día 6: Avaliac. Ordinaria (1º, 2º, 3º) e Extr. 4º / ord. TFE Día 7-8: Revisión cualificacións Conv. Ordinaria. Prazo de reclamación contra cualificacións. Día 10: Límite sol. de anulac. conv. extraord. 1º, 2º e 3º Lim. anulación conv. extraord. TFE 1ª matrícula Día 17-23: Entregas/Probas finais conv. Extra. (1º, 2º, 3º) Día 17: Entrega Conv. Extraord. TFE 1ª matrícula Día 21-22-23: Defensas TFE conv. Extraord. Día 28: Avaliación Extraordinaria 1º, 2º, 3º / TFE Día 29-30: Prazo de reclamación contra cualificacións.				

Dias non lectivos.

3 Avaliación

3.1 Criterios de avaliación

Os presentes criterios de avaliación ríxense por:

- Guía didáctica da disciplina, dispoñible para a súa descarga na web da escola:
<http://www.easd.es/gal/oferta-formativa/nivel-grao/deseño-de-produto/programa>
- DECRETO 172/2015, do 29 de outubro (DOG do 23 de novembro), polo que se establece o plan de estudos das ensinanzas artísticas superiores de Deseño na Comunidade Autónoma de Galicia:
https://www.xunta.gal/dog/Publicados/2015/20151123/AnuncioG0164-061115-0002_gl.html
- ORDE do 21 de novembro de 2016 (DOG do 1 de decembro) pola que se regula a ordenación das ensinanzas artísticas superiores de Deseño en desenvolvemento do Decreto 172/2015, do 29 de outubro, polo que se establece o plan de estudos das ensinanzas artísticas superiores de Deseño na Comunidade Autónoma de Galicia:
https://www.edu.xunta.gal/portal/sites/web/files/20161201_ordenacion_superiores_deseño.pdf

Criterios de avaliación -recollidos no DECRETO 172/2015, do 29 de outubro (DOG do 23 de novembro)-

1	CRITERIOS COMÚNS ÁS TITULACIÓNS DAS ENSEINANZAS ARTÍSTICAS SUPERIORES
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afacerse ás condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada. ▪ Amosar unha actitude autocrítica cara ao propio desempeño profesional e interpersonal. ▪ Amosar unha actitude de responsabilidade no uso dos medios e recursos ao seu alcance en relación co patrimonio cultural e ambiental. ▪ Apreciar a importancia da sensibilización social respecto do valor do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos e a súa capacidade de xerar valores significativos. ▪ Apreciar a sensibilidade estética, ambiental e cara á diversidade. ▪ Colaborar de modo integrado en equipos multidisciplinares e en contextos culturais diversos. ▪ Esforzarse no traballo autónomo. ▪ Formular razoada e criticamente ideas e argumentos. ▪ Localizar e compilar información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente. ▪ Manexar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables. ▪ Manexar eficientemente as tecnoloxías da información e a comunicación. ▪ Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora. ▪ Preocuparse por buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional. ▪ Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza. ▪ Usar as habilidades comunicativas e amosar unha actitude crítica construtiva no traballo en equipo. ▪ Valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
2	CRITERIOS XERAIS DO TÍTULO SUPERIOR DE DESEÑO

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Amosar unha actitude aberta e positiva respecto das novidades tecnolóxicas, estéticas, sociais e artísticas máis recentes. ▪ Aplicar a capacidade de recoñecemento organoléptico e sensorial dos materiais e produtos que interveñen no deseño. ▪ Desempeñar eficazmente o traballo especializado en equipos multidisciplinares afectos a proxectos complexos. ▪ Coñecer as implicacións sociais, económicas e laborais do deseño como feito diferencial nas sociedades avanzadas. ▪ Coñecer e respectar a lexislación relativa á produción, distribución, venda, uso e goce dos obxectos producidos. ▪ Coñecer o contexto social, cultural e económico en que se desenvolve a práctica profesional, con especial atención ao seu contorno máis inmediato pero con atención á súa dimensión global. ▪ Coñecer e usar as metodoloxías de estudo e investigación que lle permitan a optimización de recursos e a innovación na súa actividade profesional. ▪ Coñecer as características estéticas e funcionais dos produtos deseñados relacionándoas co contexto social, económico e cultural en que se produce. ▪ Coñecer os valores significativos do deseño e aplicalos na actividade proxectual propia. ▪ Coñecer en profundidade os materiais propios da súa actividade e prescribir o uso destes en relación coa optimización ergonómica do seu uso e goce, e segundo os criterios dunha economía sustentable. ▪ Incorporar á súa actividade as tendencias estéticas e culturais con criterios de significación. ▪ Controlar e defender os propios criterios estéticos na mellor defensa dos intereses dos/as consumidores/as, usuarios/as e clientes/as. ▪ Introducir no proceso proxectual os valores da creación, a recreación e a innovación como valor engadido ao produto. ▪ Expoñer verbal e documentadamente os seus proxectos, en calquera das fases de elaboración destes, a profesionais do sector usando o vocabulario e técnicas de comunicación adecuadas. ▪ Expoñer e debater verbalmente os seus puntos de vista sobre a actividade proxectual propia e allea. ▪ Expresar a través de recursos técnicos e intelectuais asimilados aos propios conceptos, coñecementos e posicións estéticas. ▪ Identificar, coñecer e analizar un repertorio amplo e actualizado de propostas estéticas e funcionais que permita un enriquecemento das propias. ▪ Identificar os principios filosóficos, culturais e políticos dos principais movementos artísticos e intelectuais e describilos de forma clara e completa. ▪ Coñecer, describir e analizar as características dun conxunto suficientemente amplo de obras máis representativas do deseño en xeral. ▪ Incorporar de xeito creativo e razoado os valores creativos máis significativos da historia do deseño á propia actividade. ▪ Ler e interpretar correctamente a documentación gráfica, infográfica e volumétrica que integra o proceso proxectual. ▪ Utilizar os métodos de traballo máis apropiados para aumentar a eficiencia e a eficacia da propia actividade como deseñador/a. ▪ Manexar recursos expresivos e comunicativos propios do deseño na formulación de propostas e proxectos. ▪ Recoñecer os materiais empregados na materialización dos deseños, o proceso da súa produción, transformación e posta a punto como parte integrante do deseño. ▪ Recoñecer valores significativos nos deseños alleos, tanto actuais como históricos, desde unha posición de crítica intelectual. ▪ Entender a autoformación como un dos recursos máis valiosos para a mellora persoal e profesional ao longo da vida.
3	CRITERIOS ESPECÍFICOS DO TÍTULO SUPERIOR DE DESEÑO NA ESPECIALIDADE DE PRODUTO
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aceptar e respectar as diferentes funcións subordinadas, participativas ou de liderado que se poden dar na redacción dun proxecto de deseño dun produto. ▪ Comunicar, como deseñador/a, a estrutura, funcionalidade, valores estéticos de significación e características do proxecto dun produto, nun contexto artesanal ou industrial determinado. ▪ Coñecer as implicacións técnicas máis significativas que supón a súa actividade profesional e ser capaz de desenvolverlas nas súas aplicacións prácticas, con independencia do xeito concreto da forma de produción en que se atope.

▪ Coñecer os procesos e recursos propios do traballo de deseño en equipo multidisciplinar, mostrando capacidade de adaptación e flexibilidade ante as exigencias do traballo e capacidade de integración no grupo.
▪ Construír unha idea da actividade do/a deseñador/a de produtos coherente e propia, con independencia das relacións de produción concretas.
▪ Debater e explicar verbalmente as súas formulacións proxectuais a fabricantes, clientes/as ou usuarios/as, así como responder ao reto que supón facilitar a comprensión destas a colectivos diversos.
▪ Dominar a lectura de necesidades funcionais e a formalización de respostas coherentes no deseño e na produción de obxectos.
▪ Interactuar de xeito coherente e eficaz en todo tipo de proxectos de deseño de produtos participativos, con independencia do seu ámbito de formalización, complexidade ou produción.
▪ Interpretar a propia actividade como deseñador/a de produtos como unha oportunidade de posta en marcha de prescricións que contribúan ao desenvolvemento de actividades produtivas economicamente sustentables.
▪ Dar resposta na propia actividade como deseñador/a de produtos ás exigencias ergonómicas, funcionais, construtivas e proxectuais que atendan á diversidade do ser humano practicando un deseño para todas as persoas.
▪ Actualizar permanentemente información relativa aos cambios sociolóxicos, ás relacións de produción e distribución de produtos e incorporar as súas consecuencias á propia actividade de deseño.

3.2 Procedemento

- O procedemento de avaliación das disciplinas teórico-prácticas da titulación estará sustentado fundamentalmente sobre un método de observación do traballo continuo do alumno/a e probas tanto teóricas como prácticas.
- O alumnado dispón de **dúas convocatorias** para superar a disciplina: a convocatoria **ordinaria**, e a convocatoria **extraordinaria**.
- A **nota final** das convocatorias sairá de facer a **media** que corresponda **segundo os apartados das táboas incluídas na presente programación**.

3.2.1 Convocatoria ordinaria

Procedemento		Obrigatoriedade asistencia / realización	% de asistencia e realización	Instrumento de control de asistencia ou realización	Mecanismo para compensar a non asistencia ou realización	A asistencia ou realización otorga unha cualificación numérica para a cualificación final	Cualificación numérica	
Actividades	Clases teóricas e prácticas	SI	80-100%	Rexistro de asistencia e seguimento	-	SI ¹	-	
	Probas ²	Teóricas	SI	100%	Entrega	Proba final	SI	0-10
		Prácticas						
	Titorías	NON	-	Rexistro de asistencia e seguimento	NON	NON	-	
Proba final ³ (ou de segunda oportunidade)	NON	-	Proba final Entrega traballos	NON	SI	0-10		

Aspectos xerais

A Avaliación das Ensinanzas Artísticas Superiores é de carácter continuo, polo que o proceso de **avaliación ordinaria** implica a asistencia regular ás clases e realizar as probas teóricas ou prácticas das disciplinas que forman parte do currículo dos estudos nas datas sinaladas ao longo do curso.

- O procedemento da Avaliación Ordinaria das Ensinanzas Artísticas Superiores é de carácter continuo. Polo tanto consistirá nun **periodo de avaliación continua** do alumnado e nunha **proba final**.
- A **nota do periodo da Avaliación Continua Ordinaria** sairá do resultado de facer a media das probas e entregas solicitadas durante o curso nas porcentaxes marcadas nos criterios de cualificación da programación.
- As **probas e entregas parciais** son probas liberatorias de materia na convocatoria ordinaria. De superar a materia por parciais o alumnado quedará liberado da realización da Proba Final.
- O alumnado que non acade no proceso de avaliación continua unha nota suficiente para superar a disciplina (5) terá a posibilidade de recuperala mediante a realización dunha **proba ou entrega final de segunda oportunidade** no mes de maio-xuño.

1 Se recolle nos apartados de actitude e participación e de traballo diario nas porcentaxes de cualificación

2 Son probas liberatorias de materia. De superar a materia por parciais quedará liberado da Proba Final.

3 O alumnado poderá presentarse coa parte da disciplina que non superou nas probas/traballos parciais no caso de non acadar o aprobado (5).

Condicións xerais de realización dos traballos/proxectos

- Debido ao carácter presencial das ensinanzas, os **traballos** a entregar na convocatoria ordinaria, sexa no periodo da Avaliación Continua ou na Proba Final, terán que ser **supervisados** (a través das clases, presenciais ou telemáticas, segundo o caso) durante a súa realización polo/a docente da disciplina, non sendo válido aquel traballo/proxecto que non cumpra este requisito.
- Os traballos terán que **realizarse e ser entregados na data** indicada, salvo causa xustificada documentalmente.
- Os traballos entregados fóra de data, agás causa xustificada e acreditada documentalmente, serán avaliados cunha puntuación menor. Cada día hábil adicional ao da entrega (non se contabilizarán festivos e fins de semáns) baixará 0,5 puntos. Aos 6 días de demora a puntuación máxima será de 7 puntos. Os traballos poderán entregarse cunha demora máxima de 10 días, sempre tendo en conta que a decisión final de recollelo é da persoa docente. De non entregalo en tempo, e sempre que o traballo fora supervisado durante a súa realización nas clases habilitadas a tal fin, o/a alumno/a deberá concorrer á PROBA FINAL da avaliación ordinaria.
- Para que as **probos/traballos** poidan ser **avaliados** é imprescindible que:
  - Estean debidamente **identificados** na portada, incluíndo como mínimo o nome do proxecto, nome e apelidos do/a alumno/a, curso e disciplina, nome do/a profesor(a) e logotipo da escola.
  - Inclúan **fontes de consulta** (textuais, electrónicas e audiovisuais, incluídas as imaxes utilizadas) citadas correctamente, segundo normas APA. Así, no caso das citas textuais, estas deberán ir entrecorridas ou en parágrafo aparte con sangría de 5 espazos, indicando claramente a autoría e ano de publicación no texto, ademais da cita completa ao final do documento.
  - Cumplir o *briefing* facilitado polo/a docente.
  - Sexan totalmente **orixinais**, realizados íntegramente polos/as alumnos/as.
  - Sexan **supervisados** polo/a docente durante a súa realización.

Proba final ordinaria

No mes de maio-xuño, nas datas indicadas publicadas na web do centro, terá lugar unha **proba final ou de segunda oportunidade**.

- A proba final da convocatoria ordinaria é para dar unha **segunda oportunidade** ao alumnado que, asistindo regularmente e tendo presentado os proxectos en data e forma, non superou por entregas/probas parciais a disciplina no periodo da Avaliación Continua.
- Consiste na **realización dunha proba teórico-práctica e na entrega de traballos/probas prácticas non superados**, sempre que teñan un seguimento por parte do/a docente nas clases durante a súa realización.
- As probas e entregas parciais do periodo da Avaliación Continua son probas liberatorias de materia na convocatoria ordinaria. **O alumnado poderá presentarse á parte ou partes da disciplina que non superou nas probas/traballos parciais no caso de non acadar o aprobado (5) na nota final do periodo da Avaliación Continua.**
- Para cualificar a Proba Final empregaranse os mesmos criterios de avaliación e cualificación que no periodo de avaliación continua, recollendo do periodo da Avaliación Continua as cualificacións das Probas e Traballos parciais realizados co seguimento por parte do/a docente, así como as dos apartados de actitude e participación do alumnado.
- A **nota final** sairá do resultado de facer a media das probas e entregas solicitadas durante o curso nas porcentaxes marcadas nos criterios de cualificación da programación, engadíndolle as notas da proba final no lugar das entregas parciais correspondentes. A nota da proba final non poderá superar un 7.
- A **falta de asistencia** o día de realización da proba final, salvo causa xustificada documentalmente, implica o abandono da mesma. En caso de **chegar máis tarde** da hora sinalada de comezo do exame, o/a estudante deberá ter así mesmo causa debidamente xustificada. De non ser así, poderáselle denegar o acceso á aula. No caso de permitirlle o acceso, non disporá de máis tempo para facelo.

3.2.2 Convocatoria extraordinaria

- O alumnado que non supere a disciplina en avaliación ordinaria, realizará un **traballo/proxecto** e unha **proba teórico-práctica** na data e hora sinalada polo centro a tal efecto (ver apartado Sistemas Extraordinarios de Avaliación e Cualificación).
- No caso de que sexa preciso, motivado por unha hipotética situación de corentena por pandemia e/ou causas excepcionais de similar índole que afecten ao normal desenvolvemento da disciplina, estas actividades realizaranse de forma non presencial, adaptándose aos medios telemáticos postos a disposición pola Consellaría. O/A docente poñerase previamente en contacto co/a alumno/a indicando o día e hora da proba telemática, así como os recursos materiais necesarios para a mesma.

3.2.3 Anulación da convocatoria

- O alumnado que non teña unha asistencia regular ás clases, sempre que teña unha causa xustificada e poida acreditarla documentalmente, poderá solicitar na secretaría do centro mediante o impreso correspondente, a anulación da convocatoria ordinaria e/ou extraordinaria con anterioridade á data marcada para facer dita solicitude no calendario escolar do curso.

3.3 Instrumentos de avaliación e criterios de cualificación

Para a avaliación do alumnado utilizaranse varios **instrumentos**, que lle permitirán ao/á docente realizar o seguimento da adquisición das competencias necesarias para superar a disciplina:

Convocatoria ordinaria		
Instrumentos		Ponderación
Probos teóricos	<ul style="list-style-type: none"> • Memorias das probas prácticas. • Traballos monográficos, investigacións... • Exames tradicionais, orais e escritos. • Probos de ensaio ou composición. 	15,00%
Probos prácticas	<ul style="list-style-type: none"> • Traballos/ proxectos de deseño. • Caderno de bosquejos. • Carpetas de debuxos e ilustracións. 	70,00%
Traballo e seguimento diario	<ul style="list-style-type: none"> • Observación sistemática. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Observación directa do traballo na aula. ◦ Revisión do caderno de bosquejos. ◦ Revisión das tarefas diarias. • Intercambios orais. • Participación, ante unha hipotética situación de corentena por pandemia e/ou causas similares de índice excepcional, a través dos medios telemáticos postos a disposición pola Xunta de Galicia (aula virtual, correo electrónico, videoconferencia...), comunicados ao alumnado a través da aula virtual da disciplina. 	10%
Actitude e participación	<ul style="list-style-type: none"> • Observación directa do traballo na aula. • Intercambios orais. • Participación, ante unha hipotética situación de corentena por pandemia e/ou causas similares de índice excepcional, a través dos medios telemáticos postos a disposición pola Xunta de Galicia (aula virtual, correo electrónico, videoconferencia...), comunicados ao alumnado a través da aula virtual da disciplina. 	5%

- **O/A profesor(a) levará a cabo o seguimento das probas, o traballo diario na aula e a actitude e participación do/a alumno/a a través dun caderno de aula.**
- Logo da entrega de cada proba (teórica e/ou práctica), no prazo de 15 días, comunicará ao/á alumno/a a súa cualificación, dándolle as explicacións e correccións oportunas do traballo realizado a cada alumno/a.
- Trimestralmente, o/a profesor(a) realizará unha avaliación de carácter informativo xunto co equipo docente do nivel educativo, e transmitirá ao alumnado os resultados acadados até o momento, tanto a través das probas teóricas e prácticas, como do traballo e seguimento diario e a actitude e participación.
- Para superar a disciplina será necesario obter unha media igual ou superior a 5 tanto na parte teórica, como na parte práctica. No caso de que algunha das partes estean suspensas, a cualificación final máxima será, en calquera caso, un 4,5.

3.3.1 Probos teóricos e prácticas

Os criterios de **valoración das probas teóricas e prácticas** extraíense comprobando a adquisición de cada unha das competencias recollidas no currículo da disciplina en función dos criterios establecidos na táboa que se recolle a continuación:

Competencia	Criterio de cualificación
-------------	---------------------------

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.	<ul style="list-style-type: none"> – Demostra ter a capacidade de organizar e planificar o traballo de forma eficiente, e vese motivado no proceso de aprendizaxe. – Os proxectos e tarefas son entregadas en data e forma, e cumpre cos requisitos incluídos no <i>briefing</i> correspondente.
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.	<ul style="list-style-type: none"> – Adquire a capacidade de análise, síntese e xestión da información que recolle nas fontes de investigación, utilizándoa de xeito apropiado nos proxectos, e amosando un aprendizaxe significativo do proceso de investigación. – Demostra nos traballos e proxectos que sabe facer una boa búsqueda de referencias sobre o tema plantexado e ten a capacidade de xustificar de maneira coherente baseándose na investigación. – Enriquece os seus proxectos con información complementaria e cita con corrección fontes de consulta fidedignas complementarias ás facilitadas polo/a docente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.	<ul style="list-style-type: none"> – O proxecto cumpre cos requisitos incluídos no <i>briefing</i> correspondente. – A arte final responde ó <i>briefing</i> de traballo. – Demostra ter a capacidade de organizar e planificar o traballo de forma eficiente, e vese motivado no proceso de aprendizaxe.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e a comunicación.	<ul style="list-style-type: none"> – Utilízase con corrección o <i>software</i> específico para o desenvolvemento das diferentes partes que integran o proxecto. – O debuxo dos planos, ilustracións e maquetación son axeitados e percíbese o dominio do <i>software</i> específico. – O/A alumno/a realiza un esforzo extra e presenta patróns dixitalizados.
T6	Realizar autocritica cara ao propio desempeño profesional e interpersonal.	<ul style="list-style-type: none"> – Amosa iniciativa e curiosidade investigado tanto na dirección das propostas ofrecidas polo profesor como nas diversas solucións que atopa mediante a investigación. – Ten capacidade autocrítica, de superación e afán de mellorar nos procesos e no resultado final.
T11	Desenvolver na práctica laboral unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética.	<ul style="list-style-type: none"> – O proxecto é coherente coa memoria e amosa sensibilidade estética. – O/A alumno/a amosa sensibilidade por condicionamentos éticos e ambientais.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.	<ul style="list-style-type: none"> – Utiliza a linguaxe axeitada para defender os seus proxectos, tanto na memoria, como nas presentacións orais diante do tribunal, e para defender o proxecto. – Xustifica o proxecto coherentemente, e demostra ter a capacidade de facer una boa exposición, transmitindo e comunicando as ideas de maneira argumentada. – Demostra na práctica o seu dominio na metodoloxía proxectual específica do deseño, mediante a correcta presentación dos diferentes materiais requiridos no mesmo. – Indica axeitadamente as fontes de consulta, tanto electrónicas e audiovisuais como bibliográficas, citándoas mediante normas APA.
T14	Dominar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables.	<ul style="list-style-type: none"> – Xustifica o proxecto coherentemente, e demostra ter a capacidade de facer una boa exposición, transmitindo e comunicando as ideas de maneira argumentada. – Demostra na práctica o seu dominio na metodoloxía proxectual específica do deseño mediante a correcta presentación dos diferentes materiais requiridos no proxecto: <ul style="list-style-type: none"> a) Cronograma b) Paneis conceptuais c) Paneis de inspiración d) Cartas de cor e) Caderno de bosquejos f) Fichas técnicas g) Panel de presentación h) Artes finais... – Recolle e explica os diferentes pasos do método proxectual nas memorias das prácticas entregadas. – Indica axeitadamente as fontes de consulta, tanto electrónicas e audiovisuais como bibliográficas, citándoas mediante normas APA.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e do espírito emprendedor no exercicio profesional.	<ul style="list-style-type: none"> – Enriquece os seus proxectos con información complementaria e cita con corrección fontes de consulta fidedignas complementarias ás facilitadas pola profesora. – Demostra ter a capacidade de adaptación, valorando a influencia que ten o deseño na calidade de vida e do ambiente, e demostra ter a sensibilidade nas propostas, tendo en conta a natureza, a sociedade, e o patrimonio cultural. – Plantexa proxectos con identidade propia, nos cales demostra ter una autonomía adquirida na formación doutras disciplinas previas.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance con responsabilidade cara ao patrimonio cultural e ambiental.	<ul style="list-style-type: none"> – Demostra ter a capacidade de adaptación, e de usar os medios e recursos ao seu alcance con responsabilidade, valorando a influencia que ten o deseño na calidade de vida e do ambiente, e demostra ter a sensibilidade nas propostas, tendo en conta a natureza, a sociedade, e o patrimonio cultural. – Indica axeitadamente as fontes de consulta, tanto electrónicas e audiovisuais como bibliográficas, citándoas mediante normas APA.
X1	Concibir, planificar e desenvolver proxectos de deseño de acordo cos	<ul style="list-style-type: none"> – Leva a cabo con solvencia o proxecto. – Presenta correctamente cada un dos aspectos requiridos no <i>briefing</i>.

	requisitos e condicionamentos técnicos, funcionais, estéticos e comunicativos.	<ul style="list-style-type: none"> Os proxectos entregados cumpren cos requisitos incluídos no <i>briefing</i> correspondente. Argumenta os artes finais con solvencia, en base ós requisitos establecidos no <i>briefing</i> de traballo. Explica e xustifica na memoria a metodoloxía seguida para acometer o proxecto. Analiza axeitadamente o cronograma de traballo en termos de eficiencia e é quen de realizar un <i>feedback</i> axeitado de cara á aprendizaxe para vindeiros proxectos. É quen de representar axeitadamente as súas ideas a través de paneis conceptuais, de inspiración, cartas de cor... O caderno de bosquejos reflicte o proceso de traballo de deseño. Realización de fichas técnicas sin erros. O proxecto está organizado e identificado, tanto física como dixitalmente segundo o descrito no apartado de contidos. Indica axeitadamente as fontes de consulta, tanto electrónicas e audiovisuais como bibliográficas, citándoas mediante normas APA.
X2	Dominar as linguaxes e os recursos expresivos da representación e da comunicación.	<ul style="list-style-type: none"> Cofece e utiliza con propiedade a linguaxe visual e a terminoloxía específica da disciplina. Utiliza as ferramentas de comunicación necesarias para o desenvolvemento profesional, así como, da capacidade de expoñer e argumentar razoadamente as propostas. Utiliza o software específico para a presentación dos proxectos.
X3	Establecer relacións entre a linguaxe formal, a linguaxe simbólica e a funcionalidade específica.	<ul style="list-style-type: none"> Xustifica o proxecto coherentemente e relaciona axeitadamente a linguaxe formal e a linguaxe simbólica do deseño gráfico coa funcionalidade específica.
X4	Ter unha visión científica sobre a percepción e o comportamento da forma, da materia, do espazo, do movemento e da cor.	<ul style="list-style-type: none"> O alumno xustifica razonadamente as decisións formais e técnicas. O alumno ten capacidade discursiva, investigadora, así como de unha metodoloxía de traballo organizada.
X5	Actuar como mediadores/as entre a tecnoloxía e a arte, as ideas e os fins, a cultura e o comercio.	<ul style="list-style-type: none"> Demostra ter desenvolvidas as habilidades sociais e comunicativas e a intelixencia emocional, sendo capaz de traballar en equipos multidisciplinares. Realiza un proxecto creativo pero factible. Valora a importancia de poder levar a cabo prototipos que sexan viables, funcionais e sostibles. É quen de plasmar o produto final como un obxecto artístico e desexable.
X8	Propoñer estratexias de investigación e innovación para resolver expectativas centradas en función necesidades y materiais.	<ul style="list-style-type: none"> Recolle na memoria e ten en conta os condicionantes do proxecto e a súa repercusión no arte final. Realiza un proxecto creativo pero factible. Valora a importancia de poder levar a cabo prototipos que sexan viables, funcionais e sostibles.
X9	Investigar nos aspectos intanxibles e simbólicos que inciden na calidade.	<ul style="list-style-type: none"> Xustifica o proxecto coherentemente e relaciona axeitadamente a linguaxe formal e a linguaxe simbólica do deseño coa funcionalidade específica.
X12	Afondar na historia e na tradición das artes e do deseño.	<ul style="list-style-type: none"> Relaciona o proxecto de deseño coa historia e a tradición das artes e o deseño. Cita axeitadamente fontes históricas en relación co proxecto desenvolvido.
X14	Valorar a dimensión do deseño como factor de igualdade e de inclusión social e como transmisor de valores culturais.	<ul style="list-style-type: none"> Demostra ter a capacidade de adaptación, tendo en conta a influencia que ten o deseño na calidade de vida e do ambiente, e demostra ter a sensibilidade nas propostas, tendo en conta a natureza, a sociedade e o patrimonio cultural.
X16	Ser capaces de encontrar solucións ambientalmente sustentables	<ul style="list-style-type: none"> Cofece e reflexiona sobre a influencia que ten o deseño na calidade de vida e do ambiente, e demostra ter a sensibilidade nas propostas, tendo en conta a natureza, a sociedade, e o patrimonio cultural. Demostra ter a capacidade de plantexar proxectos con identidade propia atendendo a encontrar solucións ambientalmente sustentables.
X18	Optimizar a utilización dos recursos necesarios para alcanzar os obxectivos previstos.	<ul style="list-style-type: none"> Demostra ter cofecemento das estratexias de avaliación dos proxectos, e a capacidade de avalialas.
X20	Comprender o comportamento dos elementos que interveñen no proceso comunicativo, dominar os recursos tecnolóxicos da comunicación e valorar a súa influencia nos procesos e produtos do deseño.	<ul style="list-style-type: none"> Utiliza con coherencia os elementos que configuran a linguaxe específica do deseño, en relación ó proxecto proposto no <i>briefing</i> de traballo. Presenta os proxectos de xeito profesional.
EP1	Determinar as características finais dos produtos, servizos e sistemas coherentes cos requisitos e relacións estruturais, organizativas, funcionais, expresivas e económicas definidas no proxecto.	<ul style="list-style-type: none"> Afonda nos seus propios procesos e técnicas creativas e presenta varios bosquejos para un mesmo proxecto, evitando quedar coa primeira opción. É quen de xerar propostas creativas sen descoidar os condicionamentos de cada proxecto. Defende con criterio as súas propostas creativas.
EP2	Resolver problemas proxectuais mediante a metodoloxía, destrezas e	<ul style="list-style-type: none"> Leva a cabo con solvencia o proxecto solicitado. Presenta correctamente cada un dos aspectos requiridos no <i>briefing</i>:

	procedementos adecuados.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Explica e xustifica na memoria a metodoloxía seguida para acometer o proxecto. ○ Analiza axeitadamente o cronograma de traballo en termos de eficiencia e é quen de realizar un "feedback" axeitado de cara á aprendizaxe para vindeiros proxectos. ○ É quen de representar axeitadamente as súas ideas a través de paneis conceptuais, de inspiración, cartas de cor... ○ O caderno de bosquejos reflicte o proceso de traballo de deseño. ○ As fichas técnicas coinciden cos prototipos...
EP4	Valorar e integrar a dimensión estética en relación ao uso e funcionalidade do produto..	<ul style="list-style-type: none"> – Fai un bo uso dos recursos e materiais usados no traballo/proxecto. – Na elaboración dos proxectos, xestiona os recursos con eficiencia, en relación cos obxectivos do briefing.
EP9	Dominar os recursos gráfico-plásticos da representación bidimensional e tridimensional.	<ul style="list-style-type: none"> – Utiliza a linguaxe gráfico-plástica axeitadamente. – E capaz de expesar gráficamente ideas e conceptos.
EP12	Dominar a tecnoloxía dixital específica vinculada ao desenvolvemento e execución de proxectos de deseño de produto.	<ul style="list-style-type: none"> – Utiliza con solvencia o software específico na realización de cada proxecto. – Os proxectos están ben presentados e acabados.

3.3.2 Traballo e seguimento diario e actitude e participación

Convocatoria ordinaria		
Instrumentos		Criterio de cualificación
Traballo e seguimento diario	Observación sistemática	– Cumprimento das tarefas encomendadas polo/a profesor(a).
	Intercambios orais	
	Participación, de ser o caso, a través de medios telemáticos	
Actitude e participación	Observación sistemática	<ul style="list-style-type: none"> – Puntualidade e participación activa nas clases presenciais e/ou telemáticas (se fose o caso). – Seguimento da dinámica de traballo de clase (estar centrado nas actividades de clase, etc.). – Comprobación do/a alumno/a da comprensión teórico-práctica no desenvolvemento das actividades para unha boa execución. <i>Exemplo: Se non entende algo, preguntar logo da explicación de xeito individual e non agardar á véspera da entrega, etc.</i> – Utilizar unha linguaxe e terminoloxía axeitada para o ámbito académico e específico da disciplina. – Facer un bo uso do material e recursos de clase. – Traer o material requirido. – Limpar e recoller o seu espazo e ferramentas utilizadas ao finalizar. – Dispoñer dos recursos necesarios recollidos na programación para acometer a disciplina. – Traer o material requirido. – Organizar axeitadamente o material, tanto no que atingue ao material físico, como aos arquivos do ordenador. – Amosar sensibilidade e interese pola disciplina. – Adoptar unha actitude perseverante e de flexibilidade na resolución dos problemas de deseño. – Colaborar e implicarse nas actividades propostas. – En xeral, amosar respecto deica os compañeiros/as e/ou o/a docente.
	Intercambios orais	
	Participación, de ser o caso, a través de medios telemáticos	

Rexistro no caderno de aula do/a docente	
Traballo e seguimento diario	Actitude e participación
Cumpre	Cumpre
Non cumpre	Non cumpre
En progreso	

– A final de curso, tanto o **seguimento do traballo**, como a **actitude e participación**, se valorarán do 1 ao 10, respectivamente, en función das anotacións recollidas no caderno de aula da docente.

– Valoración:

- Traballo e seguimento diario: As anotacións de “non cumpre” restarán 1 unidade proporcionalmente sobre a nota, en función do número de seguimentos realizados durante o curso, mentres que as anotacións de “en progreso” restarán media unidade. *Exemplos: Se se fixeron 10 anotacións de seguimento do traballo diario ao longo do curso e 7 foron de “cumpre”, 2 de “non cumpre” e 1 de “en progreso”, a nota do/a alumno/a neste apartado será de 7,5. Pola súa parte, se se fixeron 5 anotacións de seguimento e 3 foron de “cumpre”, 1 de “non cumpre” e 1 de “en proceso”, a nota será de 7.*
- Actitude e participación: as anotacións de “non cumpre” restarán 1 unidade proporcionalmente sobre a nota, en función do número de seguimentos realizados durante o curso.

– Aqueles/as alumnos/as que non tiveron anotacións negativas durante o curso terán a máxima cualificación nestes apartados.

– Adicionalmente a outros aspectos relacionados coa actitude e participación, o/a docente rexistrará diariamente a asistencia do alumnado.

3.4 Sistemas extraordinarios de avaliación e cualificación

Convocatoria extraordinaria

- O alumnado que non supere a disciplina en avaliación ordinaria, deberá realizar unha proba teórico-práctica.
- A proba teórico-práctica estará composta por un exame práctico e pode incluír un examen teórico, que terán que realizarse na(s) data(s) e hora(s) sinalada(s) polo centro a tal efecto.
- Ante unha situación excepcional motivada por pandemia ou similar, esta proba realizarase a través de medios telemáticos, que serán concretados previamente ao alumnado a través da aula virtual, en función dos medios que poña a disposición a Consellaría.
- Para obter a nota final consistente na media ponderada das partes que forman a proba extraordinaria, o alumnado terá que acadar un 5 en cada unha de elas.
- Chegar máis tarde da hora de inicio da proba, salvo causa xustificada documentalmente, implica o abandono da mesma.
- O alumnado deberá traer as ferramentas e os materiais necesarios para facer as probas, na data e no horario fixado polo centro.
- Os criterios de cualificación da convocatoria extraordinaria para a corrección tanto da parte teórica como da práctica, serán os mesmos que os utilizados para a valoración dos proxectos da convocatoria ordinaria.

Instrumentos		Ponderación
Exame teórico	Versará sobre os apuntes e actividades realizados en clase e a bibliografía/webgrafía recollida na programación.	25,00%
Exame práctico	Versará sobre calquera práctica(s) solicitada(s) ao longo do curso na convocatoria ordinaria	75,00%

3.5 Criterios e pautas para o alumnado con necesidades educativas especiais

- Enténdese por alumnado con necesidades educativas especiais, aquel que requira, por un período da súa escolarización ou ao longo de toda ela, de determinados apoios e atencións educativas específicas derivadas da discapacidade ou trastornos graves de conduta.
- O/a docente valorará se existe algún alumno/a nesta situación, e adoptará as medidas oportunas para facilitar, no posible, o correcto seguimento da disciplina.
- Cando se detecte algún alumno/a con posibles necesidades educativas especiais, o/a docente comunicará a situación á/ao titor(a), e analizará a situación e as medidas a adoptar en coordinación co equipo docente.

3.5.1 Procedemento para a realización da avaliación inicial

- Durante a primeira semana do curso escolar, o/a docente realizará a avaliación inicial do alumnado, co obxectivo de identificar as súas dificultades e necesidades de atención educativa.
- Para a realización da avaliación inicial utilizaranse as seguintes **técnicas**:
  - **Entrevista**
Dado que o alumnado é (con contadas excepcións) maior de idade, a profesora consultará co alumnado se existe algún aspecto relevante que precise ter en conta para impartir a disciplina.
  - **Cuestionario**
De xeito complementario, realizarase un cuestionario ao alumnado para a realización da avaliación inicial.
- Prestarase especial atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e ao alumnado que tivese dificultades derivadas da fenda dixital, previa comunicación á titora por parte do/a alumno/a a comezos de curso.

- Os datos obtidos da avaliación inicial quedarán recollidos no **caderno de aula ou aula virtual** podendo valorar a evolución do/a alumno/a a partir destes datos.

3.5.2 Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

- Durante todo o curso o/a docente analizará os resultados do alumnado e introducirá os axustes necesarios para corrixir as posibles desviacións producidas no proceso educativo, centrándose especialmente nas aprendizaxes máis lentas.
- Para dar resposta a aprendizaxes máis lentas:
  - Nalgunhas ocasións proporcionaranse máis prácticas sobre contidos nos que o/a docente detectase que houbo máis dificultade.
  - O/A docente dispón de horas de atención a alumnos/as co alumnado fóra do horario das sesións docentes semanais habituais.
  - Ademais instará a refacer e corrixir aquelas actividades que non acaden o nivel mínimo esixible.
  - Tamén se terán en conta aqueles alumnos/as que demanden unha atención específica por ter un ritmo de traballo maior, tratando de orientalos e axudarlles no desenvolvemento das súas habilidades na medida do posible.

4 Metodoloxía, recursos e actividades complementarias

4.1 Metodoloxía

Partirase dos coñecementos previos que teña o alumnado sobre cada unha das unidades didácticas, explicando desde aí os contidos, proporcionando un material didáctico a través do cal os alumnos e alumnas, guiados polo/a profesor(a), poidan construír a súa propia aprendizaxe, sendo o enfoque eminentemente práctico.

4.1.1 Modalidade presencial

- As Ensinanzas Artísticas Superiores de Deseño teñen carácter presencial: **esta é a modalidade prioritaria que se seguirá durante o curso**. Para elo, o centro habilitou as aulas para poder manter as distancias individuais recollidas no Protocolo Covid publicado pola Consellaría de Educación conxuntamente coa de Sanidade.
- Debido á casuística específica deste curso, a aula virtual da disciplina estará en funcionamento desde setembro, con información de interese para a disciplina, para facilitar unha hipotética transición á modalidade semipresencial ou incluso non presencial, se a situación sanitaria así o recomendase.

4.1.2 Modalidade semipresencial

- O Protocolo Covid recolle que o/a docente poderá establecer franxas horarias que permitan que o alumnado sen asistir ao centro educativo, poida realizar a formación de forma telemática, até un máximo de 12 créditos ECTS por curso, e simultaneamente até un máximo do 50% dos créditos ECTS cos que conte a disciplina.
- **No caso de que as circunstancias sanitarias recomenden o paso á modalidade semipresencial, compatibilizarase a formación presencial coa teleformación**, adaptando a metodoloxía aos recursos propios desta modalidade: aula virtual e plataforma Webex.
- Estas modificacións comunicaranse ao alumnado durante as clases presenciais e a través da aula virtual, segundo o momento e casuística do curso.

4.1.3 Modalidade non presencial

- **Por motivos excepcionais de índole sanitaria, se fose preciso, adaptaranse as diferentes actividades íntegramente á modalidade telemática**, mediante o uso da aula virtual e a plataforma Webex, adaptando a organización dos contidos segundo o recollido no epígrafe 2 da programación.
- Estas modificacións comunicaranse ao alumnado a través da aula virtual, segundo o momento e casuística do curso.

4.1.4 Metodoloxía xeral

4.1.4.1 Actividades introductorias

- Explicación aos alumnos/as do desenvolvemento da materia ao longo do curso, incidindo nas competencias e nos contidos que se traballan, a metodoloxía e o sistema de avaliación.

4.1.4.2 Exposición maxistral

- Explicación por parte do profesorado na aula ou a través de medios telemáticos (dependendo da modalidade formativa: presencial, semipresencial ou non presencial) dos contidos dos temas ou unidades didácticas enumeradas mediante diferentes estratexias: explicación dos contidos de xeito teórico, demostracións prácticas das tarefas...
- As exposicións maxistrais poderán ser complementadas con contidos de tipo tanto textual como audiovisual a través da aula virtual da disciplina.

4.1.4.3 Prácticas presenciais

- Resolución por parte do alumnado dos exercicios prácticos propostos en cada tema, a partir dos contidos teóricos.
- Ante un posible repunte da pandemia que xustifique o paso da formación presencial á semipresencial/ non presencial, de ser o caso as prácticas presenciais poderán ser substituídas por prácticas non presenciais, supervisadas polo/a docente a través de medios telemáticos. O/A docente comunicará este tipo de modificacións a través da aula virtual da disciplina. Os instrumentos para o seguimento de cada práctica se concretarán pola profesora a través da aula virtual en función da(s) necesidade(s) da actividade (videoconferencia, aula virtual, etc.).

4.1.4.4 Prácticas non presenciais

- Resolución por parte do alumnado das actividades e problemas propostos nalgúns temas mediante traballos autoxestionados onde completará os coñecementos teórico-prácticos.
- Estas actividades deberán ser supervisadas polo/a docente a través das clases presenciais e telemáticas (segundo o establecido e comunicado en cada caso polo/a docente).

4.1.4.5 Exposición e debate

- Exposición e defensa por parte do alumnado de algún dos traballos realizados o longo do curso.
- A exposición poderá realizarse de xeito presencial e telemático (segundo as circunstancias e o establecido e comunicado en cada caso polo/a docente).

4.1.4.6 Tutorías docentes

- A súa finalidade é resolver dúbidas, titorizar e coordinar as prácticas plantexadas nas clases.
- Tendo en conta a situación extraordinaria motivada pola pandemia da COVID-19, priorizaranse as tutorías de xeito telemático, **por videoconferencia**.
- As **solicitudes** de titoría realizaranse a través da aula virtual, con 48 horas de antelación como mínimo. Non se contarán a estes efectos os días non lectivos: as solicitudes realizadas en festivo ou fin de semana contarán a partir do primeiro día lectivo que se produza a continuación.
- Unha vez solicitada a titoría, o/a docente enviará **confirmación** de data e hora a través dunha mensaxe xestionada desde a aula virtual, con 24 horas de antelación como mínimo.

Poderanse producir variacións metodolóxicas motivadas pola situación sanitaria. As adaptacións concretas realizaranse no marco descrito na presente programación, e **calquera variación será comunicada a través da aula virtual da disciplina**.

4.2 Actividades

4.2.1 Actividades de avaliación

- **Formativa**
  - Comprende o funcionamento cognitivo fronte as tarefas.
  - Adaptar os procesos aos progresos e dificultades.
- **Sumativa**
  - Comprobar si se adquiriron as competencias previas.
  - Establecer balances dos resultados.

4.2.2 Actividades complementarias

- Actividades realizadas para complementar a formación, academicamente dirixidas, relacionadas cos contidos e realizadas no centro ou fóra del:
- Visitas a exposicións e museos.
- Actividades de debuxo fora da aula, espacios urbáns e parques.

4.2.3 Actividades interdisciplinares

- Actividades realizadas de xeito interdisciplinar con outras asignaturas, colaboracións co resto de ensinanzas e/ou con outras empresas e institucións:
- ...
- ...

4.3 Recursos

4.3.1 Material subministrado polo centro

Listaxe de recursos subministrados polo centro	
Docente	Alumnado
<ul style="list-style-type: none"> - Ordenador con conexión a Internet. - Proxector. - Aula virtual. - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Conexión a Internet no centro. - Aula virtual. - ...
<p>A AULA VIRTUAL SERVIRÁ TAMÉN COMO MÉTODO DE COMUNICACIÓN DOCENTE, TANTO PARA O ENVÍO DE MENSAXES, COMO DAQUELAS TAREFAS QUE ASÍ O REQUIRAN A CRITERIO DO/A PROFESOR(A).</p> <p>Para unha comunicación máis rápida, recoméndase a instalación da APP MOODLE no móbil.</p>	

4.3.2 Material que debe subministrar o/a alumno/a

<p>Material necesario para a disciplina e que o/a alumno/a debe traer diariamente a clase</p>

- Ordeador apto para a instalación de software de deseño. Segundo as indicacións facilitadas polo centro no momento da matrícula.
- *Tableta de debuxo dixital (Bamboo ou semellante)*
- *Tlf móvil con cámara.*
- *Caderno de bosqueños A4.*
- *Papel de acuarela de gran fino (Inges Guarro 360 grm)*
- *Papel satinado para tinta. (Caballo o similar)*
- *Cartulinas de cores para medias tintas. (consultar co profesor)*
- *Carpeta/s A4 para entregas e para clase.*
- *Taboleiro ou soporte para debuxo no exterior.*
- *Pinzas para suxetar o papel.*
- *Lápices normalizados de 4B, 2B, B, HB, H, 2H.*
- *Sacapuntas.*
- *Cuter.*
- *Tesoiras.*
- *Goma de borrar.*
- *Lápices de cores. (calidade estudio ou profesional, calidade mínima Alpino, non valen dos chinos)*
- *Acuarelas. (Windsor & Newton, Van Gogh ou similar, non valen dos chinos)*
- *Pinceis para acuarela de punta (de dureza media) grosos variados, e dous pinceis planos.*
- *Ceras Manley.*
- *Barra Comte sanguina, negra branca*
- *Tinta china negra. (Marca Pelikan)*
- *Tintas de cores (Windsor & Newton) (opcional) (non valen anilinas)*
- *Plumilla. (consultar co profesor)*
- *Rotuladores negros de grosos variados para debuxo de línea.*
- *Rotuladores blancos para debuxo de línea.*
- *Rotuladores de cores para debuxo de línea.*
- *Rotuladores para ilustración e deseño (recomendable pero opcional en función do presuposto).*
- *Plumier, estuche para ter o material organizado.*
- *Vaso de plástico (para técnicas húmidas)*
- *Azulexo branco, prato branco (consultar co profesor)*

Iste material non é necesario traelo todo todos os días, depende do traballo a realizar.

O ALUMNADO DEBERÁ DISPOÑER DO MATERIAL NECESARIO PARA A DISCIPLINA A PARTIR DA 2ª SEMÁN DE CLASE.

Material que debe ter o/a alumno/a na súa casa para traballar (ademais do arriba indicado)

- Ordeador apto para a instalación de software de deseño (o solicitado no momento da matrícula).
- Conexión a Internet sen límite de datos.
- Escáner A4.
- Cámara de fotos dixital (pode ser a do móbil).
- O mesmo material do apartado anterior.

4.3.3 Fontes de consulta

■ Bibliografía:

- Gómez Molina, J.J. (2006) *Las lecciones del dibujo*. Madrid : Cátedra
  - Mandred Maier (1982) *Procesos elementales de proyectación y configuración. Curso básico de Diseño de la Escuela de Artes Aplicadas de Basilea (4 vols.)* Barcelona: Editorial Gustavo Gili
  - John Berger (2011) *Sobre el dibujo*. Barcelona: Editorial Gustavo Gili
  - John Ruskin (2009, traducción ao galego da edición de 1895) *Os elementos do debuxo*. Santiago de Compostela: Colexio Oficial de Arquitectos de Galicia
  - Ramón Díaz Padilla (2007). *El dibujo del natural en la época de la postacademia*. Madrid: Ediciones Akal
  - Jose María Parramón (1981) *Como dibujar la figura humana*. Barcelona: Parramón ediciones
  - Betty Edwards (1999...) *Aprender a dibujar con el lado derecho del cerebro*. Barcelona: Ediciones Urano
  - Wucius Wong (2006). *Principios del diseño en color*. Barcelona : GG Diseño
  - Josef Albers (1992...) *La interaccion del color*. Madrid: Alianza Editorial
  - Elisabeta Drudi, Tiziana Paci. (2001). *Dibujo de figurines para el diseño de moda*. The Pepin Press BV. Singapur. Este libro es una adaptación de *La Figura nella Moda* © Ikon Editrice srl, Milán
  - Arthur L. Guptill (1930) *Drawing with pen and ink*. New York: The pencil points press
  - Paula Leiva (2007) *Manual práctico de dibujo y acuarela*. Barcelona: Editorial Océano
  - Ray Smith (2008) *Manual del artista*. Madrid: H.Blume
  - Catharine Slade (1998) *Enciclopedia de técnicas de ilustración*. Madrid: Editorial Acanto
  - Ian Simpson (1995) *Enciclopedia de técnicas de dibujo*. Madrid: Editorial Acanto
  - Claire Dalquié (2010) *Ilustración, hoy. Nuevas tendencias en ilustración de vanguardia*. Barcelona: Index Book
- Respecto á webgrafía, dado que son unhas ensinanzas moi dinámicas en canto á evolución nos campos disciplinares do deseño, a cultura do coñecemento e a innovación, o/a profesor(a) irá citando fontes actualizadas conforme ao avance do temario da disciplina.